

Jelinka Hall
jelinka.hall@varmdo.se
08-570 481 49
Avdelningschef

Värmdö kommun, Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

Remiss från Havs- och vattenmyndighetens rapport gällande tydligare regler för små avloppsanläggningar

Förslag till beslut

Bygg- och miljöavdelningen föreslår bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden besluta att

1. Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att yttrandet godkänns av kommunstyrelsen och kompletteras med punkterna 2 och 3.
2. Utredningen av skatter och avgifter ligger kvar som ett möjligt alternativ om åtgärdstakten visar sig bli för låg
3. Förbud mot utsläpp av toalettavloppsvatten vid behov sker i två steg där "nya tekniker" kan utvärderas mot bättre bakgrund efter att en utökad kontroll och uppföljning införts.
4. Beslutet förklaras som omedelbart justerat.

Bakgrund

Miljö- och energidepartementet har berett Värmdö kommun möjlighet att yttra sig över Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys.

Ärendebeskrivning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har i rapporten Tydligare regler för små avloppsanläggningar lämnat förslag på författningsändringar mot bakgrund av regeringsuppdrag. Författningsförslagen innebär ändringar av befintliga bestämmelser i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) (FMH) samt förslag på kompletterande bestämmelser för små avloppsanläggningar. Målsättningen med HaV:s förslag är att samla och förtydliga regelverket kring små avlopp för att minska oklarheter i tillämpningen, öka rättssäkerheten, samsynen och effektiviteten i kommunernas arbete med prövning och tillsyn.

Därtill syftar det till att öka förutsägbarheten för fastighetsägaren om vilka reningskrav som ställs på platsen samt att säkerställa avloppsanläggningarnas funktion.

Sammanfattningsvis innebär HaV:s förslag följande:

- Områden som är känsliga för utsläpp av toalettavloppsvatten pekas ut med hjälp av ett nationellt bedömningsunderlag. Det ökar förutsägbarheten för fastighetsägare – vilket reningskrav behöver en anläggning på en viss plats uppnå.
- Ett utpekande utifrån ett gemensamt bedömningsunderlag ger en större samsyn nationellt än vad som finns idag. Utpekande bör ske av myndigheten på regional eller kommunal nivå.
- Kravet på rening av fosfor skärps i områden med övergödningsproblem, och där utsläppen från små avloppsanläggningar bedöms vara betydande. Däremot sänks kravet på rening av fosfor i områdena där risken för påverkan är liten. Förändringen innebär att reningskraven blir anpassade till risken för påverkan från avloppsanläggningen.
- Krav på en viss kunskapsnivå genom certifiering av de som anlägger avloppsanläggningar och krav på opartisk kontroll vid nyinstallationer samt kontinuerlig kontroll av nya anläggningar i drift. Detta ökar säkerheten i att nya anläggningar levererar den hälso- och miljönytta som förutsatts vid tillståndsgivningen även på sikt.
- För anläggningar som är dimensionerade för 51-200 pe ställs högre krav på undersökning vid lokalisering och krav på tätare kontinuerlig kontroll än för de mindre anläggningarna.

Slutligen gör HaV bedömningen att det, som ett komplement till författningsförslaget, även behövs ett ekonomiskt incitament i form av en skatt eller avgift för att nå en hållbar åtgärdstakt.

Att utsläppet av toalettavloppsvatten förbjuds i känsliga områden innebär att det generellt inte får installeras konventionella vattentoaletter inom dessa känsliga områden. Detta gynnar efterfrågan på avloppslösningar utan utsläpp av toalettavloppsvatten som t.ex.toaletter med vakuumsystem och slutna tankar. Efterfrågan på anläggningstyper som tidigare accepterats inom hög skyddsnivå men där det finns ett utsläpp av renat toalettavloppsvatten kommer sannolikt att minska (t.ex. minireningsverk och tekniker för fosforfällning). De föreslagna förändringarna kommer troligen att leda till att efterfrågan ändras från minireningsverk och fosforavlastade markbäddar och infiltrationer till slutna tankar, vakuumtoaletter, kompakta BDT-lösningar och traditionella markbäddar och infiltrationer.

Bedömning

Förslag till yttrande ställer sig positivt till författningsförslagets målsättningar samt regelverk kring små avlopp. Yttrandet instämmer i att förslagen kommer öka samsyn om prövning i landet samt att förtydligande och höjda kunskapskrav av certifiering kommer höja status av och kvalitet av kontrollen. Vidare är yttrandet positivt till att förslagen kan bidra till mer kostnadseffektiva anläggningar.

Yttrandet invänder dock mot HaV:s bedömning att incitamentsstrukturen skatter och avgifter är eftersträfvansvärd. Slutligen påpekar yttrandet att omhändertagande av latrin är särskilt viktigt för att minska utsläpp av fosfor och kväve.

För att belastningen av fosfor till Östersjön ska minska i praktiken behövs troligtvis någon form av ytterligare incitament för detta, t.ex. skatter och avgifter. Även om detta inte är eftersträvaransvärt kan det vara enda möjliga utvägen i slutändan och nämnden anser därför det positivt att detta ligger kvar som en möjlig sak att utreda vidare.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) ser ett stort behov av att minska på belastningen av fosfor till mark och vatten i känsliga områden och anser av den anledningen att förslaget till att förbjuda utsläpp av toalettavloppsvatten inom känsliga områden är positivt. Det finns stora vinster med att separera avloppsvattnet från bad- disk- och tvättvattnet samt att få bort sådant vatten helt från området. Det visar inte minst resultaten från projektet Baltic Sea och Björnöfjärden.

Nämnden ställer sig dock tveksam till om detta ska vara ett första steg. Värmdö kommun har lång erfarenhet av att ge tillstånd tex minireningsverk och tekniker med fosforfällning. Bl.a. har kommunen ställt sig frågande kring hur minireningsverken som testats i laboratoriemiljö verkligen klarar förutsättningarna på plats ute på en kobbe i skärgården och utifrån det önskat se utökade krav. Under de år som tillstånd givits till ”nyare tekniker” har det framkommit brister med anläggningar där det kunnat konstateras att bara efter några år i drift har de tappat i funktion. Bl.a. indikerar en nyligen gjort studie i Värmdö på detta gällande fosforfällor.

De brister som konstaterats handlar i de flesta fall dock inte om tekniken utan om att tekniken inte underhålls. Därför ställer sig nämnden tveksam till om det som ett första steg är aktuellt att styra om marknaden på detta sätt. Nämnden kan trots fördelarna med separation och förbud till utsläpp av toalettavloppsvatten ändå se ett alternativ där nollutsläpp av toalettavloppsvatten inom känsliga områden kommer som ett steg 2 i det fall dessa tekniker vid en ökad samsyn och tillsyn i landet inte visar sig ge bättre resultat. Att hantera det i två steg kan jämföras med införandet av PCB-förordningen då fastighetsägarna fick en tid på sig att själva lösa problemet innan bestämmelser i förordningen kom till.

Skulle uppföljning och certifiering fungera fullt upp hoppas vi att kunna hålla kvar olika typer av lösningar för alla fastighetsägare i kommunen. Att ha ett fullt utrustat boende på sitt sommarställe med allt vad det innebär är ett stort önskemål hos många fastighetsägare i Värmdö kommun.

I skärgården är det sämre förutsättningar med tunna jordlager och mycket berg. Att fylla ut klippskrevor med material kan vara svårt att motivera rent resurshushållningsmässigt. Att anlägga konventionella bäddar är i den bemärkelsen ett problem. Samtidigt används nästan lika mycket material vid anläggandet av flertalet anläggningar (även minireningsverk), men då med förhoppningen om en längre livslängd.

Att lösa avloppet gemensamt inom dessa känsliga områden hade varit att föredra och det är något som Värmdö kommun hoppas kunna se mer av med anledning av bl.a. kommande projekt som initieras av kommunen inom ramen för Race for the Baltic.

Värmdö kommun har i praktiken redan idag en återkommande tillsyn och uppföljning vart 10e år då alla tillstånd med toalettavloppsvatten skrivs på 10 år vilket innebär att vart 10år förnyas tillståndet efter att anläggningens funktion att granskats.

Ekonomiska konsekvenser

HaV bedömer att förslagen bidrar till en teknikdifferentiering och därmed bidrar till kostnadseffektiva anläggningar. För verksamhetsutövare, d.v.s. privatpersoner och juridiska personer, förväntar HaV att kostnader minskar med nästan en miljard kronor per år totalt. Inga verksamhetsutövare bedöms förlora kostnadsmässigt på de nya reglerna. Konsekvenser för företagare med små avlopp bedöms av HaV generellt bli de samma som för övriga verksamhetsutövare. Initialt kan de nya reglerna förväntas medföra högre administrativa kostnader för Värmdö kommun.

Konsekvenser för miljön

HaV:s förslag innebär att känsliga områden pekas ut och att kraven på avloppsanläggningar anpassas efter den risk för påverkan på miljö- och hälsa som de har. Områdena pekas ut med hjälp av gemensamt bedömningsunderlag där hänsyn tas till bl.a. retention, d.v.s. den rening som sker i marken. Förslaget innebär även att utsläpp av toalettavloppsvatten inte tillåts på platser som är känsliga för utsläpp av fosfor. Källsorterande avloppssystem där toalettfraktionen tas om hand i slutna tank eller torra lösningar främjas på så sätt.

Konsekvenser för medborgarna

Ca 960 000 fastigheter i Sverige är inte anslutna till det kommunala avloppet. HaV bedömer att ett stort antal små anläggningar med bristande rening utgör en betydande källa till övergödning av sjöar, hav och vattendrag samt risk till förorenat dricks- och badvatten. Förslagen syftar bl.a. till att säkra avloppsanläggningars funktion vilket är positivt för människors hälsa och miljö.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut har inga särskilda konsekvenser för barn utövare vad som framgår under konsekvenser för medborgarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utredningsavdelningen i samråd med samhällsbyggnads- och tillväxtsektorn.

BYGG- OCH MILJÖAVDELNINGEN

Jelinka Hall
Avdelningschef

Sändlista

Kommunstyrelsen

Handläggare
Daniel Nilsson
Utredningsenheten

Diarienummer
2017KS/0145

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över Tydligare regler för små avloppsanläggningar, dnr M2016/02191/Nm

Värmdö kommun har beretts möjlighet att yttra sig över Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar, M2016/02191/Nm. Värmdö kommun har följande synpunkter:

Ingen övergödning och hav i balans, levande kust och skärgård är ett lokal miljö mål i Värmdö kommun och således prioriterat. Enligt kommunens miljö mål ska tillsyn och information kring enskilda avloppslösningar bidra till kretsloppslösningar och latrin ska i första hand transporteras till reningsverk. Värmdö kommun är därmed positiv till författningsförslagens målsättningar.

Värmdö kommun är positiv till författningsförslagen som innebär att regelverket kring små avlopp blir tydligare och med en större inbyggd uppföljande kontroll som i högre grad efterliknar bygglovsprocessen enligt plan- och bygglagen (2010:900). Värmdö kommun instämmer i att författningsförslagen kommer öka samsynen om prövning och tillsyn i landet. Författningsförslagets förtydligande och höjda kunskapskrav av certifiering kan öka både status och kvalitet av kontrollen. Det är därför önskvärt att diskussion med branschen om certifiering och uppföljning påbörjas och att en tidplan för detta upprättas.

Värmdö kommun har ca 15 000 enskilda avlopp och kommunens medborgare berörs i hög utsträckning av författningsförslagen. Det är därför positivt att rapporten bedömer att förslagen kan bidra till teknikdifferentiering och mer kostnadseffektiva anläggningar samt att kostnaderna förväntas minska med en miljard kronor årligen för verksamhetsutövare. Det är av stor vikt att författningsförslagen har rimliga ekonomiska konsekvenser för kommunens medborgare. En sidoeffekt av för höga kostnader för enskilda avlopp är att sammanslutningar av fastigheter ansöker om anslutning till kommunalt vatten och avlopp i områden som inte är utpekade som prioriterade förändringsområden i översiktsplanen. Även om ökad anslutning till det kommunala nätet är positivt blir en effekt att samhällsplaneringen i övrigt haltar i områden som inte är detaljplanelagda. Dock är det önskvärt att rapporten kompletteras med en fördjupad konsekvensanalys för medborgare, företag, bransch och kommuner om Havs- och vattenmyndigheten kvarstår vid bedömningen att incitamentsstrukturen skatter och avgifter är eftersträvarsvärda.

Värmdö kommun vill även framhålla att det är positivt att särskilja bad-, disk- och tvättvatten från WC-vatten och latrin. Omhändertagande av latrin är särskilt viktigt för

att minska utsläpp av fosfor och kväve. Latrin, som klassas som avfall och inte avlopp, är således en produkt som är viktig att hantera. Värmdö kommun deltog i ett FoU-projekt i samverkan med stiftelsen Baltic Sea 2020 som kunde påvisa att fosfor och kväve inte kan tas om hand lokalt i till exempel kustnära områden.

Deshira Flankör
Kommunstyrelsens ordförande

Camilla Broo
Kommundirektör

Fanny Hedberg

Från: Jelinka Hall
Skickat: den 15 februari 2017 12:54
Till: Värmdö Miljö-Bygg
Ämne: VB: Remiss: Tydligare regler för små avloppsanläggningar
Bifogade filer: remissinstanser-for-havs--och-vattenmyndighetens-rapport-tydligare-regler-for-sma-avloppsanlaggningar-med-tillhorande-konsekvensanalys.pdf

AppServer: vdm-srv-prod.varmdo.cgi.se

Hej
Tacksam för registrering, BMK, sätt mig som handläggare och uppdrag till mig

Häls
Jelinka

Från: Annica Lempke
Skickat: den 15 februari 2017 11:54
Till: Lars Öberg <Lars.Oberg@varmdo.se>; Jelinka Hall <Jelinka.Hall@varmdo.se>
Ämne: Remiss: Tydligare regler för små avloppsanläggningar

Hej!

Vi är remissinstans på Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys. Jag misstänker att det är något vi vill tycka till om.

Yttrandet ska vara inne till departementet den 1 maj. Det behöver då gå upp i kommunstyrelsen den 5 april och det vore väl därför bra om det kunde gå upp i BMHN redan på sammanträdet i mars. Är det realistiskt?

Anna Spetz ser till att sätta en utredare på kansliet för att skriva fram ärendet till KS. Säg till om ni vill ha stöd i att skriva fram det till BMHN så kan hen hjälpa till där med.

Med vänlig hälsning

Annica Lempke
Avdelningschef
Kansli- och utredningsavdelningen
Telefon direkt 08-570 481 88
Telefon mobil 070-168 01 05

Miljö- och energidepartementet

Naturmiljöenheten

Caroline Dickson

08-405 21 16

**Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små
avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys**

Remissinstanser:

1. Boverket
2. Chalmers tekniska högskola
3. Folkhälsomyndigheten
4. Havsmiljöinstitutet
5. Kemikalieinspektionen
6. Konkurrensverket
7. Konsumentverket
8. Kungliga tekniska högskolan, KTH
9. Lantmäteriet
10. Linköpings universitet
11. Livsmedelsverket
12. Luleå tekniska universitet
13. Läkemedelsverket
14. Länsstyrelsen i Dalarnas län
15. Länsstyrelsen i Jämtlands län
16. Länsstyrelsen i Jönköpings län
17. Länsstyrelsen i Kalmar län
18. Länsstyrelsen i Norrbottens län
19. Länsstyrelsen i Skåne län
20. Länsstyrelsen i Stockholms län
21. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
22. Länsstyrelsen i Västmanlands län
23. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
24. Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt
25. Mark- och miljööverdomstolen, Svea hovrätt
26. Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt
27. Naturvårdsverket
28. Regelrådet
29. Skatteverket
30. Skogsstyrelsen

31. Socialstyrelsen
32. Statens energimyndighet
33. Statens jordbruksverk
34. Statens veterinärmedicinska anstalt
35. Sveriges geologiska undersökning, SGU
36. Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
37. Trafikverket
38. Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt
39. Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt
40. Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt
41. Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt
42. Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt
43. VINNOVA
44. IVL, Svenska miljöinstitutet AB
45. Arvidsjaurs kommun
46. Arvika kommun
47. Borlänge kommun
48. Emmaboda kommun
49. Enköpings kommun
50. Eslövs kommun
51. Gnesta kommun
52. Gällivare kommun
53. Göteborgs Stad
54. Haninge kommun
55. Helsingborgs kommun
56. Huddinge kommun
57. Karlskrona kommun
58. Karlstads kommun
59. Kiruna kommun
60. Knivsta kommun
61. Kristianstads kommun
62. Kristinehamns kommun
63. Kungsbacka kommun
64. Kungälv kommun
65. Linköpings kommun
66. Luleå kommun
67. Lysekil kommun
68. Malmö Stad
69. Motala kommun
70. Mönsterås kommun
71. Norrtälje kommun
72. Skara kommun
73. Sollefteå kommun
74. Stockholms stad
75. Sundsvall kommun
76. Södertälje kommun
77. Tjörn kommun
78. Uddevalla kommun

79. Vallentuna kommun
80. Vaxholms kommun
81. Värmdö kommun
82. Örebro kommun
83. Östersunds kommun
84. Österåkers kommun
85. Region Blekinge
86. Region Dalarna
87. Region Västerbotten
88. Regionförbundet Jämtlands län
89. Västra Götalandsregionen
90. Avfall Sverige
91. Avloppsguidens användarförening
92. Biotech AB
93. Ecoloop AB
94. EkoBalans Fenix AB
95. Ekologen Miljöjuridik AB
96. Ekologiska lantbrukarna
97. Envix Nord AB
98. Fastighetsägarna Sverige AB
99. Fältbiologerna
100. Gyaab AB
101. Gästrike vatten
102. Hela Sverige ska leva
103. Hushållningssällskapens förbund
104. JTI – Institutet för jordbruks- och miljöteknik
105. KRAV
106. Käppalaförbundet
107. Lantbrukarnas Riksförbund, LRF
108. Maskinentreprenörerna
109. Miljömärkning Sverige AB
110. Mittsverige vatten
111. MRV – branschorganisation för EN-godkända minireningsverk
112. Mälarenergi AO vatten
113. Naturskyddsföreningen
114. Norrköping vatten AB
115. Scandinavian Biogas Fuels
116. Skandinavisk Ecotech AB
117. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
118. Stockholms universitets Östersjöcentrum
119. Stockholm Vatten
120. Svenska bioenergiföreningen
121. Svenskt Vatten
122. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
123. Sveriges konsumenter
124. SWECO-VIAK
125. SWEDAC
126. SYVAB

127. Utvecklingscentrum för vatten – Campus Roslagen
128. Vivab
129. Villaägarnas Riksförbund
130. VVS-fabrikanternas råd
131. VVS-företagen
132. WRS Uppsala AB
133. WSP Sverige AB
134. Världsnaturfonden i Sverige, WWF

Havs- och vattenmyndighetens rapport *Tydligare regler för små avloppsanläggningar* med tillhörande konsekvensanalys, *Konsekvensutredning av förslag på nya regler för små avloppsanläggningar* remitteras härmed till ovanstående instanser. Rapporten och konsekvensanalysen kan laddas ner från Havs- och vattenmyndighetens hemsida:

<https://www.havochvatten.se/forslag-forordning-avlopp>

Förtydligande från Hav avseende rapporten ”Tydligare regler för små avloppsanläggningar”

I 12 a § finns en hänvisning till att det enligt X § är förbjudet att släppa ut urin, renat eller orenat toalettavloppsvatten i mark, grund- eller ytvatten vid områden som är känsliga för utsläpp av toalettavloppsvatten. Paragrafhänvisningen har blivit fel och ska vara Z §. Om undantag har medgivits från förbudet att släppa ut toalettavloppsvatten eller urin inom känsliga områden i första stycket 12 a § så är myndighetens avsikt att kravet enligt 16 e § andra stycket ska gälla. Enligt 16 e § ska den förväntade reduktionen av totalfosfor vara minst 90 % om utsläppet sker inom ett område som är känsligt för utsläpp av toalettavloppsvatten.

Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet senast den 1 maj 2017. Svaren bör sändas elektroniskt i word- och pdf-format till m.registrator@regeringskansliet.se

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i remissunderlagen.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2). Den kan

laddas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. När svarstiden för remissen har gått ut, publiceras alla remissyttranden som kommit in på www.regeringen.se.

Annika Nilsson
Ämnesråd

Miljö- och energidepartementet

Naturmiljöenheten

Caroline Dickson

08-405 21 16

**Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små
avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys**

Remissinstanser:

1. Boverket
2. Chalmers tekniska högskola
3. Folkhälsomyndigheten
4. Havsmiljöinstitutet
5. Kemikalieinspektionen
6. Konkurrensverket
7. Konsumentverket
8. Kungliga tekniska högskolan, KTH
9. Lantmäteriet
10. Linköpings universitet
11. Livsmedelsverket
12. Luleå tekniska universitet
13. Läkemedelsverket
14. Länsstyrelsen i Dalarnas län
15. Länsstyrelsen i Jämtlands län
16. Länsstyrelsen i Jönköpings län
17. Länsstyrelsen i Kalmar län
18. Länsstyrelsen i Norrbottens län
19. Länsstyrelsen i Skåne län
20. Länsstyrelsen i Stockholms län
21. Länsstyrelsen i Västernorrlands län
22. Länsstyrelsen i Västmanlands län
23. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
24. Mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt
25. Mark- och miljööverdomstolen, Svea hovrätt
26. Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt
27. Naturvårdsverket
28. Regelrådet
29. Skatteverket
30. Skogsstyrelsen

31. Socialstyrelsen
32. Statens energimyndighet
33. Statens jordbruksverk
34. Statens veterinärmedicinska anstalt
35. Sveriges geologiska undersökning, SGU
36. Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
37. Trafikverket
38. Vattenmyndigheten för Bottenhavets vattendistrikt
39. Vattenmyndigheten för Bottenvikens vattendistrikt
40. Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt
41. Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt
42. Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt
43. VINNOVA
44. IVL, Svenska miljöinstitutet AB
45. Arvidsjaurs kommun
46. Arvika kommun
47. Borlänge kommun
48. Emmaboda kommun
49. Enköpings kommun
50. Eslövs kommun
51. Gnesta kommun
52. Gällivare kommun
53. Göteborgs Stad
54. Haninge kommun
55. Helsingborgs kommun
56. Huddinge kommun
57. Karlskrona kommun
58. Karlstads kommun
59. Kiruna kommun
60. Knivsta kommun
61. Kristianstads kommun
62. Kristinehamns kommun
63. Kungsbacka kommun
64. Kungälv kommun
65. Linköpings kommun
66. Luleå kommun
67. Lysekil kommun
68. Malmö Stad
69. Motala kommun
70. Mönsterås kommun
71. Norrtälje kommun
72. Skara kommun
73. Sollefteå kommun
74. Stockholms stad
75. Sundsvall kommun
76. Södertälje kommun
77. Tjörn kommun
78. Uddevalla kommun

79. Vallentuna kommun
80. Vaxholms kommun
81. Värmdö kommun
82. Örebro kommun
83. Östersunds kommun
84. Österåkers kommun
85. Region Blekinge
86. Region Dalarna
87. Region Västerbotten
88. Regionförbundet Jämtlands län
89. Västra Götalandsregionen
90. Avfall Sverige
91. Avloppsguidens användarförening
92. Biotech AB
93. Ecoloop AB
94. EkoBalans Fenix AB
95. Ekologen Miljöjuridik AB
96. Ekologiska lantbrukarna
97. Envix Nord AB
98. Fastighetsägarna Sverige AB
99. Fältbiologerna
100. Gryaab AB
101. Gästrike vatten
102. Hela Sverige ska leva
103. Hushållningssällskapens förbund
104. JTI – Institutet för jordbruks- och miljöteknik
105. KRAV
106. Käppalaförbundet
107. Lantbrukarnas Riksförbund, LRF
108. Maskinentreprenörerna
109. Miljömärkning Sverige AB
110. Mittsverige vatten
111. MRV – branschorganisation för EN-godkända minireningsverk
112. Mälarenergi AO vatten
113. Naturskyddsföreningen
114. Norrköping vatten AB
115. Scandinavian Biogas Fuels
116. Skandinavisk Ecotech AB
117. SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
118. Stockholms universitets Östersjöcentrum
119. Stockholm Vatten
120. Svenska bioenergiföreningen
121. Svenskt Vatten
122. Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
123. Sveriges konsumenter
124. SWECO-VIAK
125. SWEDAC
126. SYVAB

127. Utvecklingscentrum för vatten – Campus Roslagen
128. Vivab
129. Villaägarnas Riksförbund
130. VVS-fabrikanternas råd
131. VVS-företagen
132. WRS Uppsala AB
133. WSP Sverige AB
134. Världsnaturfonden i Sverige, WWF

Havs- och vattenmyndighetens rapport *Tydligare regler för små avloppsanläggningar* med tillhörande konsekvensanalys, *Konsekvensutredning av förslag på nya regler för små avloppsanläggningar* remitteras härmed till ovanstående instanser. Rapporten och konsekvensanalysen kan laddas ner från Havs- och vattenmyndighetens hemsida:

<https://www.havochvatten.se/forslag-forordning-avlopp>

Förtydligande från Hav avseende rapporten ”Tydligare regler för små avloppsanläggningar”

I 12 a § finns en hänvisning till att det enligt X § är förbjudet att släppa ut urin, renat eller orenat toalettavloppsvatten i mark, grund- eller ytvatten vid områden som är känsliga för utsläpp av toalettavloppsvatten. Paragrafhänvisningen har blivit fel och ska vara Z §. Om undantag har medgivits från förbudet att släppa ut toalettavloppsvatten eller urin inom känsliga områden i första stycket 12 a § så är myndighetens avsikt att kravet enligt 16 e § andra stycket ska gälla. Enligt 16 e § ska den förväntade reduktionen av totalfosfor vara minst 90 % om utsläppet sker inom ett område som är känsligt för utsläpp av toalettavloppsvatten.

Remissvaren ska ha kommit in till Miljö- och energidepartementet senast den 1 maj 2017. Svaren bör sändas elektroniskt i word- och pdf-format till m.registrator@regeringskansliet.se

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i remissunderlagen.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2). Den kan

laddas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. När svarstiden för remissen har gått ut, publiceras alla remissyttranden som kommit in på www.regeringen.se.

Annika Nilsson
Ämnesråd